

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

III. De Ieiunio Quadragesimæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

servat vestem scissio cordis, sed & talarem eam facit & polymitam, qualem à sancto patriarcha Jacob accepit filius, qui præ cæteris amabatur ^r. r Gen. 37. a
 Hinc nempe virtutum perseverantia, hinc conversationis pulchræ discolor unitas. Hinc illa est gloria regis filia in fimbriis aureis, circumamictæ varietatibus ^f. Potest tamen & aliter hæc scissio cordis intelligi, ut ^f Psal. 44. b
 siquidem pravum fuerit, scindatur ad confessionem: si durum, ad compassionem. Quidni scindatur cor, ut visceribus effluat pietatis? Quidni ^f Scissio cordis ad confessionem, & compassionem.
 scindatur ulcus, ut sanies effluat? Utilis prorsus utraque scissio, ut nec clausum lateat peccati virus in corde, nec indigenti proximo claudamus viscera misericordiæ: ut & ipsi consequamur misericordiam à Domino nostro Jesu Christo, qui est super omnia DEUS benedictus in sæcula, AMEN.

DE JEIUNIO QUADRAGESIMÆ,
 SERMO III.

ROgo vos, dilectissimi, tota devotione suscipite Quadragesimale Jejunium, quod non sola abstinentia commendat, sed multo magis sacramentum. Nam si devotè usque modò jeunavimus, utique sancto hoc tempore jeunandum nobis est multo devotiùs. Si quid enim additur ad solitum abstinentiæ modum, nunquid non valde indignum est, ut nobis onerosum sit quod Ecclesia portat universa nobiscum? Hactenus usque ad nonam jeunavimus soli: nunc usque ad vesperam jeunabunt nobiscum pariter universi reges & principes, clerus & populus, nobiles & ignobiles, simul in unum dives & pauper. Hæc idcirco dixerim, Fratres, ne quis fortè turbetur à pusillanimitate spiritus, & jejunium præsens quis minori devotione suscipiat, dum se fortassis meminerit prioris quoque jejunii pondus satis difficile tolerasse. Hoc enim quantum potest laborat adversarius noster, ut holocaustum nostrum devotionis pinguedine vacuetur, ut & minus acceptum sit Deo, & conscientia nostra in spirituali gaudio minus exhilaretur: sicque de pusillanimitate tolerantia, etiam conscientia pusillanimitas generetur. Cuius astutias non ignorantes, tota obsecro adversus eum sollicitudine vigilemus: & quia hilarem datorem diligit Deus, & ipsa quoque conscientia nostra ampliori exinde fiducia sublevatur, ut devotiora sint nostra jeunia, sollicitè nobis totius Ecclesiæ proponamus exempla.

Sed quid de his loquor quos habemus in hac jejunii observatione consortes, quasi non multò excellentiores habeamus in ea duces, imò & consecratos? Quanta devotione suscipiendum est vobis, quod à sancto Moyse tanquam hæreditario jure traditur, cui speciali præ cæteris prophetis

Observa priscum jejunandi morem usque ad vesperam.

Demon insidiatur jejunio.

Jejunii quos duces habeamus.

Moyſis, Elia,
& Chriſti. Ex-
emplo jeiu-
nium com-
mendatur.

phetis prærogativa, facie ad faciem Dominus loquebatur? Quanto fervore amplectendum est, quod Helias ille commendat igneo curru raptus in cœlum? Ecce enim quam multa millia à diebus illis generalis conditio mortis invasit: Helias tamen usque adhuc conservante Domino manus eius evasit. Jam verò si commendant jeiunium præsens Moyses & Helias, quamvis magni, tamen conservi nostri, quantum commendat illud JESUS Dominus noster, qui & ipse diebus totidem jeiunavit? Qualis ille est, non dicam monachus, sed Christianus, qui minus devotè jeiunium suscipit, quod ei tradit ipse Christus. Denique tanto devotius imitandum nobis est, dilectissimi, Christi jeiunantis exemplum, quanto certius est propter nos eum jeiunasse non propter seipsum.

Totum tem-
pus vite, tem-
pus Pœnitentia.
b Esa. 55. b

Jejunemus ergo charissimi, & devotè jejunemus sancto hoc Quadragesimæ tempore: ita sanè ut noverimus quadragesimam nostram non solos quadraginta dies habere. Continuanda enim nobis est quadragesima cunctis diebus miseræ huius vitæ, dum per auxiliū gratiæ (quæ quatuor Evangelis commendatur) necesse est nos decalogum legis implere. Errant planè qui paucissimos dies istos ad pœnitentiam sufficere credunt, cum certum sit totum vitæ huius tempus non nisi ad pœnitentiam institutum. *Quærite Dominum*, ait Propheta, non solum quadraginta diebus, sed *dum inveniri potest: invocate eum, dum prope est*^b. Neq; enim tunc erit invocandi tempus, quando nemini proximus erit DEUS, sed aliis quidem præsens, aliis verò nimis valde remotus. Interim sanè ex eo quod proximus dicitur, manifestum est quod nondum habetur, sed tamen haberi, & inveniri facile potest. Quis tibi videtur proximus fuisse illi qui incidit in latrones? utiq; qui fecit cum eo misericordiam^c. Ergo quia toto hoc tempore misericordiæ proximus est: quærite Dominum, charissimi, dum inveniri potest, invocate eum dum prope est.

c Luc. 10. e

ieiunium sin-
gulis membris
sive sensibus
quomodo in-
dicendum.

Veruntamen præsentī Quadragesima maiore nobis nunc fervore quærendus, quæ non solum pars, sed & sacramentum est totius temporis huius. Propterea si forte diebus cæteris studia vestra aliquatenus intepuerant, dignum est ut nunc in fervore spiritus recalescant. Quod si gula sola peccavit, sola quoque jeiunet, & sufficit. Si verò peccaverunt & membra cætera, cur non jeiunent & ipsa: Jeiunet ergo oculus qui deprædatus est animam, jeiunet auris, jeiunet lingua, jeiunet manus, jeiunet etiam anima ipsa. Jeiunet oculus à curiosis aspectibus & omni petulantia, ut benè humiliatus coerceatur in pœnitentia, qui malè liber vagabatur in culpa. Jeiunet auris nequiter pruriens à fabulis & rumoribus, & quæcunque ociosa sunt, & ad salutem minimè pertinentia. Jeiunet lingua à detractioe & murmuratione, ab inutilibus, vanis atque scurrilibus

bus

In Quadragesima, Sermo IV. 163

Bus verbis : interdum quoque ob gravitatem silentii, & ab ipsis quæ videri poterant necessaria. Jeiunet manus ab ociosis signis, & ab operibus omnibus quæcunque non sunt imperata. Sed & multo magis anima ipsa jeiunet à vitiis, & propria voluntate sua. Etenim sine jeunio hoc cætera à Domino reprobantur, sicut scriptum est ^c *quia in diebus jeuniorum vestrorum voluntates vestrae inveniuntur.* ^{c. Esa. 58. 4}

IN QUADRAGESIMA

De Oratione & Jeunio.

S E R M O IV.

Quia jeunii quadragesimalis tempus advenit, quod tota devotione suscipere moneo charitatem vestram : dignum reor aliquatenus exponere, quo fructu & quemadmodum oporteat jejunare. Primum quidem fratres, pro eo quod ab ipsis quoque licitis abstinemus, ea nobis quæ prius commisimus illicita condonantur. Quid verò est condonari commissa, nisi jeunio brevi jeunia redimi sempiterna? Gehennam enim meruimus, ubi nullus unquam cibus est, consolatio nulla, terminus nullus : ubi guttam aquæ dives postulat ^a, & accipere non meretur. Bonum ergo & salutare jeunium, quo redimuntur æterna supplicia, dum remittuntur hoc modo peccata. Non solum autem abolitio est peccatorum, sed extirpatio vitiorum : non solum obtinet veniam, sed & promeretur gratiam : non solum delet peccata præterita quæ commisimus, sed & repellit futura quæ committere poteramus. ^{a Luc. 16. d}

Dicam unum adhuc quod facile capiat, sæpius, nisi fallor, experti? Jeunium orationi devotione & fiduciam donat. Et vide quemadmodum sibi invicem jeunium & oratio socientur, sicut scriptum est ^b, *Frater adjuvans fratrem, ambo consolabuntur* : Oratio virtutem impetrat jeunandi, & jeunium gratiam promeretur orandi. Jeunium orationem roborat, oratio sanctificat jeunium, & Domino repræsentat. Quid enim jeunium nobis proderit, si relinquatur in terra? quod absit. Sublevetur ergo jeunium penna quadam orationis. Verum huic, ne fortè minus sufficiat, alteram quoque necesse est sociari. *Oratio iusti*, ait Scriptura ^c, *penetrat cælos*. ^{c Eccles. 35. e} Sint ergo jeunio nostro, ut facile cælos penetret, alæ duæ orationis scilicet, atque justitiæ. Justitia vero quæ est, nisi quæ cuique reddit quod suum est? Noli ergo quasi solum attendere Deum, debitor enim es etiam Prælati, etiam fratribus tuis: nec vult Deus ut parvipendas quos ipse minimè parvipendit. Neque enim sine causa ait Apostolus ^d, *Providentes bona non tantum coram Deo, sed etiam coram hominibus*. Dicebas fortasse. Sufficit mihi si tantum DEUS approbat quod ago, quæ mihi de humano

Quo fructu, & quomodo jeunandum.

Jeunii & orationis copula. ^b Prov. 18. e

Oratio & Justitia sunt alæ jeunii.

d Rom. 12. d Ingratum Deo, quod scandaloso, inobediens, &

Sermones S. Bernardi.

X

cura